ВРЕМЕ Е...

ДА СЕ ЕЛИМИНИРА
(ОТСТРАНИ) ТУБЕРКУЛОЗАТА
(ВЕРЕМИ ИЛИ ОФТИКА)!!!

ТУБЕРКУЛОЗА: МИНАТО ИЛИ СЕГАШНОСТ?

126 години од откривањето на предизвикувачите на туберкулозата (вереми или офтика)

60 години од откривањето на ефикасни лекови, бројките сè уште изгледаат вака:

- Годишно се откриваат околу 8 милиони нови случаи на заболени со туберкулоза
- Годишно од туберкулоза умираат околу 1,5 милиони луѓе
- Поврзаноста меѓу ХИВ инфекцијата и туберкулоза е присутна насекаде во светот туберкулозата е причина за смрт кај една третина од лицата кои што живеат со ХИВ

КАДЕ СМЕ НИЕ?

- Во Македонија годишно се регистрираат помеѓу (ги има околу) 600 и 700 случаи на луѓе заболени од туберкулоза
- Во последниве 15 години бројот на новооткриените случаи е релативно постојан, со умерено варирање секоја година
- Во текот на последниве 5 години се бележи тренд (појава) на благо намалување на откриените случаи на заболени од туберкулоза во Македонија

ТУБЕРКУЛОЗАТА Е:

- хронична заразна болест
- предизвикана од бактерија (Кохов бацил)
- најчесто бактеријата (се наоѓа) во белите дробови (80-85%), иако може да заболи секој орган или ткиво на човечкиот организам

НА КАКОВ НАЧИН МОЖЕ ДА СЕ ПРЕНЕСЕ:

Преку воздух: седење во иста просторија со заболен од туберкулоза (вереми / офтика), при кашлање, кивање, плукање

Доколку се најдеш во близина на човек болен од туберкулоза, може да ги вдишеш бактериите, кои болниот ги исфрлил во воздухот. На таков начин може да се инфицираш (заразиш) со туберкулозните бактерии.

И ШТО ПОТОА?

- Здрав организам најчесто успешно се бори со бактериите и тие останувaат под контрола, во скриена (латентна) форма.
- Кај 5-10% од инфицираните (заразените) лица, болеста може да се јави после неколку години поради состојбата на организмот (имунитетот) и факторите (причинителите) на околината.
- Ако отпорноста на организмот е слаба, тогаш инфекцијата преминува во болест.

СЕКОЈ МОЖЕ ДА ЗАБОЛИ ОД ТУБЕРКУЛОЗА

Но, лица кај кои постои поголем ризик се:

- Лица кои биле во непосреден контакт со болен од туберкулоза (членови на семејство, особено децата)
- Лицата што живеат со ХИВ
- Лица кои живеат во затворени колективи (заедници) (бегалци, затвореници, лица во психијатриски одделенија)
- Корисници на алкохол и дрога /пушачи на никотин-цигари
- Лица кои живеат во многу лоши услови со минимални материјални средства под границата на сиромаштија
- Хронично болни со намален имунитет, каде не постои можност за спречување на болеста (дијабетичри (шеќераши) , болни со долготрајна кортикотерапија(терапија по стадиуми) болни од малигни (рак) (туморни) заболувања).

СИМПТОМИ:

- Кашлица или поткашлување, кое трае подолго од 3 недели
- Искашлување на крвав секрет (крв)
- Болка во градите (плуќата)
- Покачена телесна температура (околу 37-38 степени) проследена со треска и потење
- Намален апетит и губење телесна тежина

Ако ги препознаеш овие симптоми, задолжително посети го својот лекар и побарај лекарска помош. Немој да го одложуваш прегледот, зошто колку порано се открие болеста и се започне со лекување – толку побрзо ќе бидеш излекуван.

КАКО СЕ ОТКРИВА?

- рендгенска снимка на белите дробови, (плуќата)
- испитување на секрет(плунка) за присуство на туберкулозни бактерии,
- лабораториска анализа на твојата крв
- други дијагностички постапки (испитувања)

Откривањето и лекувањето на туберкулозата се врши во диспанзерите и болниците за белодробни заболувања и туберкулоза кои постојат (ги има) во повеќе градови на Република Македонија.

ДАЛИ ТБ СЕ ЛЕКУВА?

Со навремено откривање на болеста и со примена на ефикасни лекови –антитуберкулотици, болеста успешно се лекува во 90% од случаите. Но од особена (голема) важност е да се земаат сите препишани лекови доволно (долго и редовно) шест или повеќе месеци, без да се пропушти ниту една доза.

Во Македонија лекувањето на сите случаи со туберкулоза е бесплатно (без пари).

ЗАШТИТА:

- Доколку си во контакт со лице со туберколоза, потребно е да носиш маска за заштита на устата и носните отвори, истото треба да го направи и болниот.
- Секогаш биди барем на еден метар растојание(одалеченост) од лицето со туберкулоза
- Биди внимателен, помести се (тргни се) настарана ако лице со туберкулоза кашла
- Редовно проветрувај (отвори прозороец) ја просторијата во која се наоѓа лице со туберкулоза
- БЦГ- вакцинацијата е важна превентивна мерка против болеста и овозможува заштита од тешки малигни форми на туберкулоза во детска возраст. Заштитата со БЦГ-вакцината не е апсолутна – и вакцинираните лица можат да заболат од туберкулоза. Во нашата земја оваа вакцина е задолжителна.
- Здравствена едукација на населението, на лицата со туберкулоза и на нивните семејства

Најдобра превентивна мерка е раното откривање и успешното лекување на секој болен од туберкулоза.

ЛЕКУВАЊЕТО НА ТУБЕРКУЛОЗАТА ВО МАКЕДОНИЈА Е БЕСПЛАТНО И ДОСТАПНО ЗА СИТЕ НА КОИ ИМ Е ПОТРЕБНО.

Каде да се обратите за помош? – Кај вашиот матичен лекар, Институтот за белодробни заболувања кај децата – Козле, Институтот за белодробни заболувања и туберкулоза при Клиничкиот центар во Скопје, диспанзерот за туберкулоза во вашиот град.

ЗАШТИТАТА ОД ТУБЕРКУЛОЗА Е ЛИЧНА ОДГОВОРНОСТ НА СЕКОЈ ЧОВЕК, ПА ЗАТОА СЕКОЈ ТРЕБА ДА СЕ ИНФОРМИРА КАКО ДА СЕ ЗАШТИТИ. НЕ ГИ ОБВИНУВАЈ И НЕ ГИ ОСУДУВАЈ ЛУЃЕТО КОИ ЖИВЕАТ СО ТУБЕРКУЛОЗА.

КОРИСНИ КОНТАКТ - ИНФОРМАЦИИ

Х.Е.Р.А.
– Асоцијација за здравствена едукација и истражување
тел. (02) 3290 395
Веб: http://www.hera.org.mk/
Facebook: http://www.facebook.com/hera.macedonia

МЦ „Сакам да знам“ - Водно
Тел. (02) 3176 950

МЦ „Сакам да знам“ - Шуто Оризари
Тел. (02)2651-955

Ромски здравствени медијатори и локација каде може да ги најдете:

Љатифе Шиковска и Демир Муса - ЈЗУ Здравствен Дом Шуто Оризари
Алмадет Османова и Ервин Шиковски – ЈЗУ Здравствен Дом Ѓорче Петров
Рамајана Ибраимовиќ- ЈЗУ Здравствен Дом Гази Баба
Серџат Идиќ - ЈЗУ Здравствен Дом Кочани
Сенем Јашарова и Анифе Шакирова - ЈЗУ Стар Здравствен Дом Штип
Турќан Лимани и Шефќете Хамза - ЈЗУ Здравствен Дом Тетово
Исније Пини и Ајтен Селмани- ЈЗУ Здравствен Дом Гостивар
Ервин Реџеповски- ЈЗУ Здравствен Дом Куманово
Безит Безитовски- ЈЗУ Здравствен Дом Делчево

Х. Е. Р. А. асоцијација за здравствена едукација и истражување
A Member Association of IPPF International Planned Parenthood Federation European Network

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

616-002.5(02.062)
616.24-002.5(02.062)

ВРЕМЕ е --- : да се елиминира (отстрани) туберкулозата : (време или офтика)!!!. - Скопје : Х.Е.Р.А.- Асоцијација за здравствена едукација и истражување, 2015. - 8 стр. ; 21 см

ISBN 978-608-4598-41-1

а) Туберкулоза - Популарна литература
COBISS.MK-ID 99072778

Investing in our future
The Global Fund
To Fight AIDS, Tuberculosis and Malaria

Ставовите опишани тука се ставови на организацијата и не ги претставуваат ставовите и мислењата на Глобалниот Фонд за борба против СИДА, туберкулоза и маларија, ниту пак постои одобрување или авторизација за овој материјал, изразен или имплициран од Глобалниот Фонд за борба против СИДА, туберкулоза и маларија.

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗДРАВСТВО